

Редни број: 1.	Наставна јединица: Облици и њихови квалитети; Композиција облика „Моји облици се играју”																		
Ликовни медијум: сликање		Техника: темпера или колаж																	
Циљеви и задаци часа: препознавање и уочавање облика у природи, али и у урбаној околини око себе; разликовање геометријских и слободних облика; развијање способности самосталног изражавања и спонтаног израза; неговање визуелног опажања и доживљавања разноврсних облика																			
Ликовни проблем: облик (геометријски и слободни), композиција																			
Стандарди постигнућа:																			
Наставне методе: УИ, РТ, ДМ, АП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О																
Наставна средства: репродукције																			
Избор уметничких дела: К. Маљевић, В. Вазарели, П. Кле, Пит Мондријан, И. Радовић																			
ТОК ЧАСА																			
Разговор с ученицима о томе да ли воле да цртају, које најчешће мотиве цртају. Учитељ их уводи у рад песмом чика Јове Јовановића Змаја. Ученици прелиставајући уџбеник кратко се упознају са садржајима уџбеника. Учитељ им даје савете за коришћење, објашњава водич кроз уџбеник и како могу пронаћи информације у речнику појмова, као и у садржају уџбеника када буду овладали способношћу читања. Понављање ученог о облицима на часовима математике. Деца набрајају геометријске облике. Рад са уџбеником: набрајање примера природних облика и предмета који су округли, квадратног облика и сл. Методом олује идеја могу се на табли бележити дечји одговори. Затим, ученици уочавају геометријске облике на уметничким делима. Учитељ приказује апликације слободних облика и заједно са ученицима дефинише разлике између геометријских и слободних облика. Мотивациона игра – распоређивање апликација геометријских и слободних облика на табли Истицање циља часа: 1. избор облика – ученици по слободном избору одабирају геометријске и слободне облике; труде се да равномерно буду заступљени и једни и други 2. избор боја – користити веселе боје, које ће одражавати разиграност 3. организација композиције – комбиновање, варирање и распоређивање облика и боја треба да буде по принципу складности																			
План табле: <table><tr><th>ГЕОМЕТРИЈСКИ</th><th colspan="2">ОБЛИЦИ</th><th>СЛОБОДНИ</th></tr><tr><td></td><td>УМЕТ. РЕПРОДУКЦИЈЕ</td><td>УМЕТ. РЕПРОДУКЦИЈЕ</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>				ГЕОМЕТРИЈСКИ	ОБЛИЦИ		СЛОБОДНИ		УМЕТ. РЕПРОДУКЦИЈЕ	УМЕТ. РЕПРОДУКЦИЈЕ									
ГЕОМЕТРИЈСКИ	ОБЛИЦИ		СЛОБОДНИ																
	УМЕТ. РЕПРОДУКЦИЈЕ	УМЕТ. РЕПРОДУКЦИЈЕ																	
																			
																			
Ученици самостално реализују задатак. Учитељ прати рад ученика: да ли су разумели задатак, да ли користе и геометријске и слободне облике, техничку спретност. У коректурама настоји да укаже на грешке и додатном мотивацијом подстиче ученике да остваре свој максимум. У току радног дела слуша се музика (за опуштену атмосферу). Сви дечји радови се постављају на таблу и расправља се о остварености задатка. Учитељ дискусију усмерава да би се утврдило научено облицима.																			
Корелација: математика, свет око нас																			
Литература: Уџбеник																			

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 2.	Наставна јединица: Облици и њихови квалитети; „Чаробан свет облика” (На излету; Излог)		
Ликовни медијум: сликање		Техника: темпера	
Циљеви и задаци часа: препознавање и уочавање облика у природи, али и у урбаној околини око себе; стицање чулне осетљивости за естетске појаве у околини детета; вежбање способности дивергентног мишљења; развијање способности и вештина (нпр. сигурније изражавање сопствених идеја са више детаља, слободније и сл.); стимулисање развоја естетског и ликовног искуства, емоција и односа према другима.			
Ликовни проблем: природни и вештачки облици			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: УИ, РТ, ДМ, АП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: Уџбеник, прибор за ликовни рад			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
Понављање о облицима. Рад са уџбеником: уочавање сличности и разлика међу природним и вештачким облицима. Ученици набрајају обле, рогљасте, издужене, здепасте и сл. облике у природи и урбаној средини. Указивање кроз примере да се у нашем окружењу налазе примери многих облика, било да су они природни, било да су направљени од стране човека, понекад по узору на природу. Анализирање примера везе природних облика који су инспирисали уметнички израз (на пример клип кукуруза и зграде у облику клипа). Учитељ подстиче ученике да износе и нека своја искуства и запажања различитих облика у природи, њихових односа, као и облика људских творевина, уметничких дела. Мотивација за тему (учитељ према одабраној теми усмерава мотивациони садржај): 1. Учитељ кроз разговор стимулише децји доживљај са излета, те их упућује да насликају шта им се десило на излету и које природне, односно вештачке облике су уочили том приликом. Посебно им наглашава да насликају округле, угласте или издужене облике. 2. Замислите да се шетате са родитељима... И одједном вам пажњу привуче велики излог са играчкама. Знате да изложи томе и служе, да привуку пажњу пролазника и да их наведу да уђу у продавницу, зато су они увек јако лепо уређени. Ваш задатак је да представите излог који би вас привукао да уђете у неку продавницу са играчкама. За рад користите темпера. Када завршите, ваша учионица ће се претворити у малу галерију у којој ће бити изложени најуспешнији радови. Желим вам срећан рад. Истицање циља часа и дефинисање задатка.			
Самостални рад ученика на реализацији теме. Активности учитеља: праћење, подстицање, саветовање, указивање на грешке, стимулисање ученика кроз разговор. Одабир адекватних ликовних радова ученика, који се каче на мини-изложби.			
Процењивање резултата кроз игру која носи назив „ИЗЛОЖБА” Радови су изабрани и окачени, одељење прави изложбу. Мали аутори уметничких дела стоје крај својих радова, учитељ преузима улогу водича, а остала деца су на екскурзији и дошли су у посету галерији. Иду од једног рада до другог, а мали уметници им објашњавају шта представљају њихове слике.			
Корелација: математика, свет око нас			
Литература: Уџбеник, http://dc430.4shared.com/doc/vPo82K1a/preview.html			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 3.	Наставна јединица: Облици и њихови квалитети; Цело – део „Део по део: слика”		
Ликовни медијум: цртање		Техника: фломастер	
Циљеви и задаци часа: увођење ученика у нова искуства; усмеравање пажње и схватање односа део – целина; елементарно увођење ученика у проблематику композиције; оспособљавање ученика да објасне свој визуелни и тактилни опажај; оспособљавање ученика за уочавање ликовног проблема и његово транспоноване на основу датог материјала.			
Ликовни проблем: цело – део, портрет, аутопортрет			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, ИС		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: прибор за ликовни рад			
Избор уметничких дела: Мозаик из Равене, М. Коњовић, Ђ. Јакшић, Леонардо, Ван Гог			
ТОК ЧАСА			
Ученици отварају уџбеник и на основу примера се уводе корак по корак у схватање појмова део – целина: ученик је део одељења; грана је део дрвета; грање, лишће, дебло сачињавају целину дрвета. Увек перципирамо неки део, али на основу неког дела можемо сагледати целину (целина, простор, поље). Анализа слике и дискусија о уоченом. Ученици описују приказ. Учитељ им објашњава технику мозаика. Креативна игра: састављање пазле. Затим на основу примера из уџбеника (цвет по цвет = букет) ученици сами наводе своје примере (могу бити примери из природе, али и из математике). На основу учитељевог подстрека (ми смо целина која је више од простог збира својих појединих делова) набрајају делове лица. Разговор и осветљавање појмова портрет, аутопортрет кроз примере из уџбеника. Истицање циља часа: Буди и ти уметник који ће нацртати свој аутопортрет. Опиши своје лице. Опиши своја уста. Какве су ти очи? Да ли ти је коса кратка или дугачка? Обрати пажњу на детаље. За рад користи црни фломастер. Код цртања користи различите линије (танке –дебеле, праве –криве, кратке – дуге).			
Ученици индивидуално реализују ликовни задатак. Учитељ прати рад ученика, саветима и указивањем на могућности пружа помоћ за решавање ликовног проблема. По потреби пита појединце који је облик главе (округла, дугуљаста) и сл. У коректурама подстиче ученике да правилно распореде очи, нос, уста, али и да обрате пажњу на детаље, да користе разноврсне линије.			
Одабирају се радови на основу тога колико су успешно решили ликовни задатак (два рада најуспешнијих и који су успели да постигну сличност са „моделом”, два рада који су делимично решили задатак и два рада који су започети, али нису у потпуности решили ликовни проблем). Ученици чији радови су одабрани стоје крај својих радова, а остали врше анализу. Који рад је постигао највише сличности са моделом? На којем цртежу су употребљене разноврсне линије? Заједно тражимо грешке и пропусте. Шта треба још да се уради да би цртеж био успешнији?			
Корелација: свет око нас, математика			
Литература: уџбеник, http://hr.wikipedia.org/wiki/Portret			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 4.	Наставна јединица: Облици и њихови квалитети; Уско – широко „Магични свет сликара”	
Ликовни медијум: сликање		Техника: по свом избору
Циљеви и задаци часа: развијање индивидуалног ликовно-естетског сензибилитета; оспособљавање на уочавање односа облика, боја и на ритам; вежбање способности дивергентног мишљења; развијање креативности; изградња позитивног односа према естетским вредностима.		
Ликовни проблем: боја, слика, сликар, облик		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, ИС	Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: Е, В
Наставна средства: Уџбеник, презентација		
Избор уметничких дела: дела Хуана Мироа		
ТОК ЧАСА У фази сазнавања дечја пажња се усмерава на облике и њихов карактер. Ученици кроз питања и одговоре говоре шта су досад научили о облицима. Бележење ученичких одговора на табли и критичка процена изнетих информација. Ученици на апликацији показују који облици су уски, а који широки. Рад са уџбеником – упознавање са делима Мироа и елементарна анализа истих (показују облике, разговарају о њиховом карактеру, о бојама, шта оне значе на конкретним сликама). Елементарно упознавање са појмом ритма. Мотивација за тему: Насликај слику на којој ћемо видети како ти замишљаш Марсовца, биљку са друге планете или кућу у којој живе ванземаљци. У раду можеш користити материјале по свом избору (фломастере, оловке у боји, воштане пастеле). Буди маштовит(а) и у избору боја. Када завршиш, дај занимљив наслов свом раду! План табле: МАГИЧНИ СВЕТ СЛИКАРА Ученици раде према упутствима. Учитељ настоји да креативност ученика дође до изражаја. Сваком ученику пружа помоћ саветима и указивањем на могућност решавања ликовног проблема. Подстиче ученике да измишљају различите и необичне облике, да користе необичне комбинације боја. Коректуре врши у три наврата. Естетско процењивање радова се врши према остварености ликовног проблема, оригиналности и техничкој умешности. Анализа радова, такође, означава утврђивање стеченог знања. Учитељ потпитањима подстиче ученике да износе своја мишљења и да доносе естетски суд: Какви су облици коришћени? Какве су боје на сликама? Шта представља (црвена, жута...) боја? Који рад је најмаштовити? Зашто? Погледајте уметничко дело на табли. Мотив је различит. Које су сличности с вашим радовима?		
Корелација: свет око нас		
Литература: Уџбеник, http://joanmiro.com/		

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 5.	Наставна јединица: Облици и њихови квалитети; Високо – ниско „Моја кућа из снова”			
Ликовни медијум: сликање		Техника: темпера		
Циљеви и задаци часа: развијање ликовне писмености; истраживати, учавати и изражавати просторне односе; развијање креативности и дивергентног мишљења кроз игру; развијање маште и комбинаторике, као и моторичких способности ученика; оспособљавање ученика да граде композицију према личном опредељењу.				
Ликовни проблем: простор, оријентација у простору				
Стандарди постигнућа:				
Наставне методе: РЗ, АП, ИС, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О	
Наставна средства: репродукције, фотографије				
Избор уметничких дела: И. Мештровић, споменик Победник				
ТОК ЧАСА				Уводни
Понављање и утврђивање односа лево – десно, горе – доле. Ученици наведене односе показују на апликацији на табли. Читање песмице „Мали див” и анализа (Какав је дечак био на почетку песме? Какав на крају? У чему је тајна његове висине? Шта се то код дечака од почетка до краја променило?) Неколико ученика излазе и мере се на растиметру који је постављен на табли и заједно упоређујемо њихове висине, затим закључујемо ко је највиши, ко је најнижи и ко је у средини. Приказивање неколико репродукција, како би ученици што боље схватили ликовни проблем. Мотивациони разговор о необичним грађевинама уз демонстрацију фотографија. Истицање циља часа и објашњавање задатка.				
Самостални рад ученика на реализацији теме – индивидуално осмишљавају изглед дворца или куће. Праћење, подстицање, стимулисање и саветовање ученика кроз индивидуални рад. Обилазак ученика у три наврата, указивање на пропусте и подстицање на самостално исправљање пропуста. Одабирање адекватних ликовних радова ученика за естетску процену.				
Разговарамо са ученицима: Шта је био данашњи задатак? Да ли су га сви испунили? Ко је насликао најмаштовитију кућу? Шта је прво привукло твоју пажњу? Које боје (облици) се највише истичу на слици? Да имаш могућност, шта би променио на слици? Одабирамо најлепше, најмаштовитије и најкреативније радове. У сарадњи са ученицима анализирамо неколико радова, и долазимо до закључка да ли је задатак испуњен.				Завршни
Корелација: српски језик, свет око нас				
Литература: Уџбеник, http://www.instantshift.com/2009/02/19/80-strange-and-fantastic-buildings-architecture/				

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 6.	Наставна јединица: Облици и њихови квалитети; Меко – тврдо (глатко – храпаво)		
Ликовни медијум: вајање		Техника: глиномол	
Циљеви и задаци часа: развијање креативности и дивергентног мишљења кроз игру; развијање стваралачког мишљења; развијање способности разликовања медија и њихових изражајних елемената; стицање знања о ликовним појмовима, усвајање појма текстуре; истраживање, уочавање и спонтано изражавање пластичне текстуре.			
Ликовни проблем: површина; глатко – храпаво; меко – тврдо			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ИС, ДМ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: глиномол, лишће, грање, кора дрвета, каменчићи и сл.			
Избор уметничких дела: дела ликовне баштине			
ТОК ЧАСА			
У једној непровидној кеси налазе се различити предмети. Ученици увлаче руку, и не гледајући погађају шта се налази у кеси. (Који предмет; од ког материјала је; каква је његова површина, глатка или храпава; да ли је тврд или мекан?). Учитељ затим показује неке примере медаљона. Фаза мотивације и илуминације ће протичати у разговору о поклонима и о томе коме су намењени. Ово је прилика и да се укаже на естетске вредности насупротив масовној кич производњи. Учитељ демонстрира фазе израде медаљона: 1. Узети комад глине и направити лоптицу; 2. Ставити лоптицу на подлогу и развући оклагијом (флашом); 3. Изабрати модлу за колаче и исећи жељени облик медаљона; 4. Вишак глине уклонити и скинути модлу; 5. Пробушити рупу кроз коју ће проћи ланчић; 6. Утискивати разне облике помоћу природних материјала; 7. По завршетку и након сушења од 2-3 дана премазати кремом за ципеле. Истицање циља часа: Тема: Медаљон за маму Техника: глина Медији: вајање Задаци: Избор облика: деца ће одабрати облик медаљона који желе (звезда, срце, круг...), затим природне и вештачке облике које ће утискивати у површину медаљона. Организација композиције: деца треба да смисле што оригиналнију композицију уз помоћ природних материјала које су донели (каменчићи, шкољке, гранчице...). Ученици индивидуално осмишљавају изглед медаљона. На почетку радног дела учитељ утврђује да ли су схватили задатак и да ли имају неке потешкоће у реализацији. Са сваким учеником обавља индивидуални разговор шта ће приказати. Како си замислио медаљон? Којег облика ће бити? Да ли си испланирао како ћеш га украсити? Подстиче их да направе маштовите медаљоне. Да ли су сви испунили данашњи задатак? Одабирамо најлепше, најмаштовитије и најкреативније радове. Естетска анализа на основу постављених задатака.			
Корелација: свет око нас			
Литература: Уџбеник, http://www.scribd.com/doc/89232820/Tekstura-u-umetnosti			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 7.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Лево – десно „Сликарев простор”		
Ликовни медијум: естетска анализа		Техника: /	
Циљеви и задаци часа: истраживање, уочавање и изражавање просторних односа; изградња позитивног односа према естетским вредностима; стимулисање развоја естетског и ликовног искуства, емоција и односа према другима; упознавање са уметничким делима и културном баштином.			
Ликовни проблем: облик, простор, повезивање облика у композицију (односно композиција облика)			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ДМ, АП, ИС		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: Е, О
Наставна средства: репродукције, видео-бим, уџбеник			
Избор уметничких дела: Пол Гоген, Ван Гог, Дадо Ђурић, Мића Поповић, Сава Шумановић			
ТОК ЧАСА			
Разговор о простору који ће подстицати ученике да уочавају и правилно исказују просторне односе објеката. Ученици износе своје виђење простора и односе међу објектима распоређених у простору (лево – десно, усправно – положено, горе – доле, високо – ниско, уско–широко). Фокусирање пажње на простор учионице, упознавање са појмом оријентација. Дефинисање појма: простор је место или средина која окружује сва бића, простор обухвата ствари и бића и тиме их позиционира. И простор самог уметничког дела је распоред ликовних елемената који се може разумети као простор значења. Преко визуелног мотива ученици се уводе у ликовни садржај. Кључна питања подстичу ученике да сами уоче елементе који граде ликовни садржај.			
Анализа слике Пола Гогена из уџбеника. Ученици описују шта се налази горе, доле, лево и десно на слици. Затим учитељ приказује помоћу видео-бима неколико репродукција уметничких дела Гогена, Ван Гога и из наше културне баштине. Поред односа у видном пољу и сликаревог простора ученицима се узгред указује и на сликарске мотиве (пејзаж, мртва природа, фигура и сл.). Учитељ својим питањима настоји активирати ученике да слободно износе своје мишљење како на њих делује слика, да тумаче значење. Шта је прво привукло твоју пажњу? Какав је распоред облика на слици? Да имаш могућност, шта би променио на слици? Каква осећања буди код тебе ова слика? У раздраганој атмосфери комуникација са уметничким делом ће тећи кроз разговор у којем деца слободно износе своје мисли. У принципу сви одговори су тачни зато што ни у уметности не постоје једини исправни одговори и тумачења. Креативна игра: На основу детаља (фото-копија слике коју су анализирали) ученици откривају о којој слици се ради и где се налази детаљ у насликаном простору.			
Резимирање знања о простору уопште, просторној оријентацији и уметничком простору. Шта је простор? Шта представља сликарев простор? Шта се налази у сликарском простору (објекти, сцене, ликовни елементи помоћу којих нам уметник представља свој мотив)? Да поновимо, које смо ликовне мотиве данас споменули?			
Корелација:			
Литература: Уџбеник, http://www.rastko.rs/likovne/index_c.html , http://www.likovneskripte.blog.hr/			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 8.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Горе – доле, ниже – више; „На игралишту” или „Бајка <i>Чаробни пасуљ</i> ”		
Ликовни медијум: сликање		Техника: воштане боје	
Циљеви и задаци часа: оспособити ученике да лако уочавају и што тачније решавају просторне односе; истраживање, уочавање и изражавање просторних односа; елементарно увођење ученика у проблематику компоновања; развијање маште и комбинаторике, као и моторичких способности ученика; оспособљавање ученика да граде композицију према личном опредељењу.			
Ликовни проблем: боје, облици, просторна оријентација			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РТ, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: апликација, прибор за ликовни рад			
Избор уметничких дела: уметничке фотографије			
ТОК ЧАСА			
Понављање онога што су научили о односима у видном пољу кроз игру. Ученици од делова састављају слику на табли. По инструкцији учитеља постављају објекте горе или доле, више, ниже. Разговор усмеравамо на то да ли би слика исто деловала када би неке делове изоставили или би их поставили на друге положаје у простору. Како би деловала слика када би облике поређали једне испод других? Уочавање разлика међу појединим облицима на фотографијама. Циљ је препознавање и уочавање различитости просторних односа. Мотивација (по избору учитеља): 1. Кроз разговор се освежава деčји доживљај на игралишту. Деца описују шта и чиме се играју на игралишту. Посебна пажња се посвећује описивању просторне оријентације деце, облика и боја. 2. Читање бајке и анализа из горе наведених аспеката Саопштавање теме: Насликајте ваш доживљај. Обратите пажњу како ћете распоредити фигуре по вашем сликарском простору. При избору боја користите оне који ће дочарати веселу атмосферу.			
Док ученици самостално решавају ликовни проблем, учитељ настоји да створи емоционалну климу за стваралаштво. У току радног дела може се слушати музика која опушта. У коректурама учитељ настоји да деца не сликају ситне ликове, као и да посебну пажњу обрате на организацију композиције.			
На табли се поставља мини-изложба и поразговара се о изложеним остварењима. По чему се разликују цртежи? Који су радови различити од осталих? Има ли можда сличних радова? Похваљујемо различитост, а критикујемо опонашање.			
Корелација: математика, свет око нас			
Литература: Уџбеник			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 9.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Усправно, положено и косо; „Оголеде гране желе моју пажњу”		
Ликовни медијум: цртање		Техника: туш и перо	
Циљеви и задаци часа: подстицање развоја способности уочавања и прецизног одређивања положаја објеката у простору (усправно – положено – косо); развијање способности за успостављање стратегија за решавање ликовног проблема; развијање ликовне писмености (опажање, упознавање техника, стваралачко мишљење); изградња позитивног односа према естетским вредностима.			
Ликовни проблем: смер, положај, линија, скупљено – распршено			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ИС, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: уџбеник, ликовни прибор			
Избор уметничких дела: уметничке фотографије			
ТОК ЧАСА			
Ученици проучавају примере из уџбеника и описују које правце препознају. Затим кроз игру на свом столу постављају предмете у одређене положаје. Анализирају усправне, положене и косе правце на фотографији дрвећа. Учитељ показује још неколико дрвећа и започиње разговор о њима, који треба да активира и мотивише ученике. На табли повлачимо различите црте по току и карактеру (равне, закривљене, отворене, затворене, изломљене, дебеле, танке...). Разговор надовезујемо на знања из математике (појашњавамо различите врсте линија). Изглед линија не зависи само од тога како се оне повлаче, већ и од материјала којим се црта. Техничка упутства за технику туш и перо. Истицање циља часа и дефиниција ликовних задатака: 1. избор облика (објашњавање где ће поставити дрво на свом листу, којег су облика дебло, гране и сл., њихове величине) 2. избор линија (које линије ће користити, о врстама, и сл.) 3. организација складне целине (да припазе о целокупном изгледу свог рада, тј. о узајамном дејству делова композиције).			
Ученици раде према својим индивидуалним склоностима, ликовним и креативним способностима. Практично реализују ликовно-стваралачке идеје поступним решавањем ликовног проблема. Учитељ прати како ученици прилазе задатој теми, даје додатна објашњења и показује техничке поступке. Помаже ученицима који заостају у раду или су кренули погрешним путем у решавању ликовног проблема и указује на евентуалне грешке како би ученици кориговали рад. Са свим ученицима има индивидуални приступ.			
На таблу постављамо десетак дечјих цртежа. Разговарамо с децом. Шта је био данашњи задатак? Јесу ли га сви испунили? Покажите различите црте – по чему су различите? Ко је употребио другачије линије од осталих? По чему се разликује дрвеће на ова два рада? Где су скупљене (густе) гране, а где распршене (ретке)? Које дрво је најоригиналније?			
Корелација: свет око нас, математика			
Литература: Уџбеник			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 10.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Вежбе; „Лети, лети, бубамаро!”																		
Ликовни медијум: сликање		Техника: фломастери																	
Циљеви и задаци часа: стицање трајних и функционалних знања о простору и односима у видном пољу; истраживање, уочавање и изражавање просторних односа; развијање способности за успостављање стратегија за решавање ликовног проблема; изградња позитивног односа према естетским вредностима.																			
Ликовни проблем: простор, правац																			
Стандарди постигнућа:																			
Наставне методе: ДМ, АП, РЗ, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В																
Наставна средства: фломастери, папири у боји, апликације, видео-бим, табла																			
Избор уметничких дела: Анри Матис, Клод Моне, Паја Јовановић, уметничке фотографије																			
ТОК ЧАСА																			
Час почиње пројекцијом уметничких репродукција са циљем да се понове и утврде научени односи у видном пољу. Учитељ код сваке слике пита где се налази одређени предмет или објекат на слици. Ученици одговарају: „Горе, доле, изнад, испод, у зависности од слике и садржаја”. „Кажите ми, децо, где се на овој слици налази ваза са цвећем.” Мотивациони разговор о инсектима (ројеви мравца, оса, комараца, пчела, бубамара) са посебним нагласком како би могли бележити путању лета бубамаре. Истицање циља часа: Сада ћете самостално да нацртате лет бумбара – можете и ројеве мравца, оса, комараца, пчела или неке птице ако желите. За сликање користите фломастер. Ваш задатак је да истакнете на вашем раду путању лета бумбара или других инсеката које већ одаберете тако да се види када је он горе када доле, затим изнад па испод као на сликама које сте посматрали. План табле: ↑ ↗ ↘ ↓ ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ ДЕЦИ РАДОВИ <tr><td colspan="4"> Самосталан рад ученика на датој теми. Обилазак ученика, пружање потребне помоћи и исправљање потребног. Учитељ прилази деци која су изгубила мотивацију, помаже им да истрају у својој почетној идеји и да доврше рад. Додатном мотивацијом их подстиче на креативнију реализацију идеје. Одабир најуспешнијих радова и припрема за одељенску изложбу. </td></tr> <tr><td colspan="4"> Вршење анализе и оцењивање резултата уз понављање знања стеченог на овом часу. Сугестије учитеља у виду савета и упутства. Сваки ученик укратко образлаже шта је нацртао и зашто је баш то одабрао. </td></tr> <tr><td colspan="4">Корелација: свет око нас</td></tr> <tr><td colspan="4">Литература: http://photography.nationalgeographic.com/photography</td></tr>				Самосталан рад ученика на датој теми. Обилазак ученика, пружање потребне помоћи и исправљање потребног. Учитељ прилази деци која су изгубила мотивацију, помаже им да истрају у својој почетној идеји и да доврше рад. Додатном мотивацијом их подстиче на креативнију реализацију идеје. Одабир најуспешнијих радова и припрема за одељенску изложбу.				Вршење анализе и оцењивање резултата уз понављање знања стеченог на овом часу. Сугестије учитеља у виду савета и упутства. Сваки ученик укратко образлаже шта је нацртао и зашто је баш то одабрао.				Корелација: свет око нас				Литература: http://photography.nationalgeographic.com/photography			
Самосталан рад ученика на датој теми. Обилазак ученика, пружање потребне помоћи и исправљање потребног. Учитељ прилази деци која су изгубила мотивацију, помаже им да истрају у својој почетној идеји и да доврше рад. Додатном мотивацијом их подстиче на креативнију реализацију идеје. Одабир најуспешнијих радова и припрема за одељенску изложбу.																			
Вршење анализе и оцењивање резултата уз понављање знања стеченог на овом часу. Сугестије учитеља у виду савета и упутства. Сваки ученик укратко образлаже шта је нацртао и зашто је баш то одабрао.																			
Корелација: свет око нас																			
Литература: http://photography.nationalgeographic.com/photography																			

Уводни

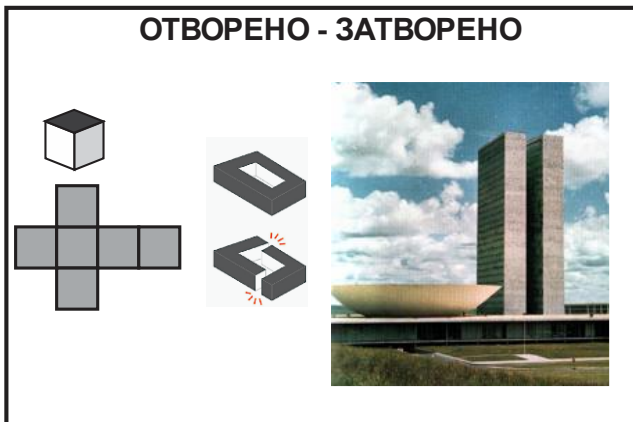
Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 11.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Отворено - затворено		
Ликовни медијум: вајање		Техника: глинамола	
Циљеви и задаци часа: стицање знања у опажању, разликовању и именовању геометријских тела; усвајање знања у грађењу облика у тродимензионалном простору; вежбање способности дивергентног мишљења; формирање ставова.			
Ликовни проблем: отворени – затворени простор, волумен, маса			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ИС, ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: глинамола, флаша, лењир (за исецање плоча)			
Избор уметничких дела: дела модерне архитектуре			
ТОК ЧАСА Разговор о математичким појмовима. Тумачење и повлачење паралеле између дводимензионалних и тродимензионалних облика. Ученици претварају мрежу коцке у тродимензионално тело. Ученици наводе примере рогљастих тела из своје околине. Појашњење појмова отворено – затворено кроз демонстрацију примера. Мотивациони разговор о могућностима грађења облика помоћу глинома. Тела се састављају од плоча. Учитељ објашњава поступак рада који је илустрован у уџбенику. План табле: ОТВОРЕНО - ЗАТВОРЕНО 			
Самостални рад ученика у реализацији тродимензионалних облика. Активности учитеља: праћење, подстицање, саветовање, указивање на грешке, стимулисање ученика кроз разговор. Одабир адекватних ликовних радова ученика, који ће се поставити у кутак учионице.			
Радови ученика се постављају на мини-изложбу. Ученици их обилазе, посматрају и анализирају резултате. Шта смо данас научили? Какви могу бити геометријски облици? Понављање појмова отворено – затворено. Тела су масе које се налазе у простору.			
Корелација: математика			
Литература: Уџбеник, http://likovna-kultura.ufzg.unizg.hr/volumen.htm			

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 12.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Усправно – положено – косо; „Чаробне линије и облици”		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: стицање знања о просторној оријентацији (правац, положај); истраживање, уочавање и изражавање просторних односа; подстицати ученике на комбиновање и варирање различитих праваца линија; развијање способности дивергентног мишљења креативном стваралачком игром; омогућити ученицима да осете радост при стваралачком раду.			
Ликовни проблем: просторна оријентација, правац, положај линија и геометријских облика			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ЛС, ДМ, АП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: црни колаж папир, маказе и лепак, фломастери			
Избор уметничких дела: Пит Мондријан			
ТОК ЧАСА Цео час је замишљен као забавна креативна игра једноставном применом линија, облика и боја. Помоћу дела Пита Мондријана ученици се уводе у апстрактну уметност. Креативна игра: ученици један по један излазе пред таблу, препознају и именују апликације геометријских облика (разне величине квадрата и правоугаоника у основним бојама), те их лепе на таблу стварајући једну заједничку апстрактну композицију. Учитељ им даје инструкције да оставе размак између појединих облика. Анализа остварених резултата из аспекта просторних односа. После кратког учитељевог увода о уметничком концепту Пита Мондријана, ученици проучавају и описују његова дела у уџбенику (учитељ може припремити и презентацију са више дела). Истицање циља и задатака часа: Данас ће свако од вас направити једну необичну слику. Од црног колаж папира исеци траке и залепи их на лист од блока. Траке постави усправно, водоравно, дијагонално тако да помоћу њих поделиш лист на правилне облике (квадрат, троугао, правоугаоник). Фломастером обој поједине површине. Покушај пронаћи равнотежу и склад између црвене, плаве и жуте површине. План табле: ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ Док ученици самостално решавају ликовни проблем, учитељ настоји да створи емоционалну климу за разигравање деље комбинаторике и маште. Колективна анализа, дискусија и естетско процењивање радова према степену оствареног ликовног проблема, оригиналности, естетских квалитета и техничкој спретности. Шта је био данашњи задатак? Које положаје смо увежбавали? Који рад вам се свиђа? Шта вам се на њима свиђа? Шта би се по вашем мишљењу требало мењати? На ком раду је најбоље изражен склад између облика и боја?			
Корелација: математика			
Литература: Уџбеник, http://www.artcyclopedia.com/artists/mondrian_piet.html			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 13.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Вежбе; „Равно и просторно разговарају”						
Ликовни медијум: сликање, вајање		Техника: комбинована					
Циљеви и задаци часа: подстицање ученика да сопственим опажањима дођу до сазнања; развијање способности разликовања двоимензионалног и тродимензионалног простора; оспособљавање ученика за осетљивост за ликовне и визуелне вредности; развијање маштовитости и креативности, комбинаторике и моторичких способности у ликовном изражавању; стицање вештина да се успешно служе средствима и техникама ликовног изражавања.							
Ликовни проблем: облик, површина, простор							
Стандарди постигнућа:							
Наставне методе: ИС, ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В				
Наставна средства: папир, картон, лепак, маказе, темпере							
Избор уметничких дела: Тома Росандић, К. Бранкузи, П. Пикасо							
ТОК ЧАСА							
Ученици говоре прво на шта помисле када чују реч „простор”. Методом олује идеја учитељ записује дечје одговоре. Заједно закључујемо да је простор свуда око нас. Учитељ разговор усмерава на облике у површини (круг, квадрат имају висину и ширину) и у простору (лопта, коцка имају три димензије). Рад са уџбеником. Посматрање и уочавање сличности и разлика. Разговор о могућностима стварања тродимензионалних облика од папира или тањег картона (корице блока). Учитељ демонстрира поступке: савијање, исецање, засецање и састављање, лепљење, гужвање, грађење облика од врпце. Истицање циља часа: Данас ћемо од папира урадити тродимензионалне фигуре. На примерима смо видели да просторни облици имају висину, ширину и дубину. У вајарству се просторни облици зову пуна пластика. Грађењем различитих облика од различите врсте папира можемо створити веома интересантне фигуре. То могу бити необичне животиње, машине или било шта што замислиш. У раду користи ове методе рада које смо малопре видели, али можеш и ти смислити неке своје поступке. Када завршиш са обликовањем, додај неке детаље бојама.							
Самостални рад ученика у реализацији тродимензионалних облика. Активности учитеља: праћење, подстицање, саветовање, указивање на грешке, стимулисање ученика кроз разговор. Учитељ подстиче ученике да уложи додатни напор за што успешнију реализацију ликовног рада. Одабир адекватних ликовних радова ученика, који ће се поставити у кутак учионице.							
Радови се постављају на мини-изложбу у кутак учионице. Учитељ је водич изложбе. Разговарамо с децом. Шта је био данашњи задатак? Јесу ли га сви испунили? Покажите различите мотиве радова – по чему су различити? Ко је употребио другачије начине обликовања од осталих? Који просторни облик је најоригиналнији? Шта смо научили: Простор је свуда око нас. Просторни облици имају три димензије. У вајарству их називамо пуна пластика. Пуна пластика је тродимензионално тело у простору.							
Корелација:							
Литература: Уџбеник							

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 14.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Вежбе; „Релеф од картона”		
Ликовни медијум: вајање		Техника: папир, пластика	
Циљеви и задаци часа: стицање знања о вајарској форми, релефу; вежбање способности дивергентног мишљења; развијање визуелне перцепције, маште и комбинаторике; неговање радозналости за ликовно стварање, упорност и истрајност, прецизност и уредност; оспособљавање ученика да се успешно служе средствима и техникама ликовног изражавања; оспособљавање ученика да помоћу своје креативности осмисле што занимљивији релеф.			
Ликовни проблем: облик, простор, испучена/удубљена маса			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: В
Наставна средства: презентација, апликација, видео-пројектор, лаптоп, хамер папир, картон, лепак, темпере			
Избор уметничких дела: Кандијски, видео о стваралаштву Х. Арпа			
ТОК ЧАСА			
Уводни разговор о учионици, распореду елемената у учионици. Ученици констатују да је намештај правилно распоређен, распоред клупа и столица у односу на таблу омогућава несметани рад. Учитељ им објашњава да и уметници при раду пазе како ће распоредити облике, боје и остале ликовне елементе. Композиција је распоред ликовних елемената. Понављање о облицима (правилни геометријски и слободни облици). Анализа врсте облика на делу В. Кандијског. Учитељ објашњава да вајар уметнички обликује простор и показује један релеф, ученици тактилно доживљавају испупчења и удубљења. Дефиниција релефа: релеф је маса обликовна на некој подлози. Облици су на релефу испупчени. Приказивање видеа са делима Х. Арпа. Разговор о делима. Какве облике је користио вајар? За свако дело пита да ли је то релеф или није? Креативна игра: По четири ученика су подељени у групе. Свака група добија од картона исечене геометријске облике и једну подлогу. Задатак им је да облике распореде у један релеф. Истицање циља часа: Ваш задатак је да направите што занимљивији релеф. Од картона исецајте разне геометријске облике које ћете распоредити на припремљеној подлози. Облике можете залепити један поред другог, али и један преко другог. Кад сте поставили облике по жељеном распореду, обојте их темперама у разне боје. Припазите код организације композиције да створите једну складну целину, чему ће допринети и одабир боја.			
Самостални рад ученика у реализацији релефа. Активности учитеља: праћење, подстицање, саветовање, указивање на грешке, стимулисање ученика кроз разговор. Усмерава пажњу ученика на упрошћавање облика и боје које треба да користе у свом раду. Истиче важност једноставности и оригиналности композиције. Извршавање коректуре у три наврата уз пропратна објашњења и савете за самостално исправљање грешака.			
Анализа радова. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Које облике је користио ученик? Да ли је приказана испупчена/удубљена маса? Да ли су складно распоређени облици? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада? Учитељ на крају похваљује све ученике, јер су уложили свој труд, залагање и вољу за извршење датог задатка.			
Корелација:			
Литература: Уџбеник, http://sr.wikipedia.org/sr-el/%D0%9A%D0%B8%D0%BF			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 15.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Дубоко – плитко; Посуде, вазе		
Ликовни медијум: вајање		Техника: тесто	
Циљеви и задаци часа: стицање знања о вајарској форми; подстицање стваралачког посматрања односа облика; стицање елементарног знања о волумену и маси.			
Ликовни проблем: облик, волумен, маса			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ЛС, ДМ, РЗ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: тесто, апликација			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
Ликовни сценарио: „Наше дружење на часу ликовног бих започео/-ла кратким разговором са вама. Када одете са мамом и татом лети на купање, ви почнете да пливате, а они ће на то: Врати се, немој далеко, јер је тамо вода... Каква?” (Дубока) „Тако је, и још вам кажу: Дођи ближе обали, јер је овде вода ... Каква?” (Плитка) Добро, шта још може да буде дубоко, односно плитко? Ученици набрајају примере. Одлично, и када се вратите кући са купања, родитељи вас пошаљу у продавницу, јер увек нешто забораве да купе. Ви одете кад оно продавница не ради, на вратима продавнице пише, шта? (Затворено) Тако је. Па ви лепо пораните ујутру и одете у продавницу када она почне да ради и на вратима продавнице пише, шта? (Отворено). Добро, шта још може да буде отворено и затворено? Ученици набрајају примере. Учитељ из торбе вади празну пластичну флашицу воде, затим флашицу напуњену соком. Ученици описују шта се налази у првој флашици? (Ништа) Закључују да је ова флашица празна, а да у другој флашици има сока. Тако је, ова флашица је напуњена соком, дакле она је пуна. Шта још можете да ми наведете као примере пуног и празног? Свако вајарско дело је настало од материјала који има масу и заузима један део простора. Неко улази и предаје писмо следеће садржине: „Нашем другару је потребна помоћ да би поклонио својој сестри што лепши и маштовитији поклон”. Након прочитаног писма, учитељ од теста прави постоље, затим и глисте које ниже на постоље једну изнад друге и добија вазицу. На таблу се лепе апликације са сликама ваза и посудица (могу и керамички предмети). Ученици истражују која је од њих дубока, која плитка. Истицање циља часа: Будите што оригиналнији и што маштовитији, јер ће најлепша ваза, посудица представљати поклон који ће наш другар да поклони сестри за рођендан.			
Самосталан рад ученика. Учитељ у коректурама подстиче ученике да своје вазе, односно посуде обликују са свих страна како долици тродимензионалним облицима. Да змијице повезују у компактну целину.			
Пошто су ученици радове привели крају, прогласићемо најлепше радове. Ученици образлажу зашто су баш тај рад одабрали, шта је било пресудно. Да ли су испуњени сви задаци? Учитељ на крају похваљује све ученике: Сматрам да су све вазице и посудице лепе на свој начин, тако да су сви ученици победили и све фигурице ће представљати поклон за нашег другара.			
Корелација: српски језик			
Литература: http://sr.wikipedia.org/sr-el/%D0%9A%D0%B8%D0%BF			

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 16.	Наставна јединица: Односи у видном пољу; Између, испод, у, на; Композиција облика (басна „Веверица и пчела”)		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по свом избору	
Циљеви и задаци часа: стицање знања у уочавању разлика између појмова испод, на, у, на; стицање вештина да уочене разлике представе у својим радовима; оспособљавање ученика да сопственим опажањем дођу до сазнања; развијање моторичке способности ученика; омогућити ученику да осете задовољство при стваралачком раду; развијање смисла за индивидуални ликовни израз.			
Ликовни проблем: представљање односа у видном пољу: између, испод, у, на			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ДМ, АП, ИС, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: прибор за ликовни рад			
Избор уметничких дела: П. Гоген			
ТОК ЧАСА			
Помоћу слике Пол Гогена понавља се и утврђује знање стечено на претходним часовима. (Да ли се овај пас налази испред или иза две девојке? Шта се налази са леве стране ове девојке? А ко се налази изнад те две девојке? А да ли су ти људи већи или мањи наспрам њих две? А ко је тамније боје, овај пас или девојка?) Учитељ прозове једног ученика и шапне му да се сакрије испод стола. Затим пита децу, где се сакрио ваш другар? (Испод стола.) Задатак другог ученика је да уђе у кутију. Пита децу где им се овај другар сакрио. (У кутију.) Трећи ученик треба да седне на сто. Пита где се сада налази њихов друг. (На столу.). Иста питања поставља да би ученици описали шта се налази на, испод, у школској клупи. Мотивација: Сценска комуникација са ученицима (басна „Веверица и пчела”). На табли се постављају апликације са цртежом веверице и пчеле. Анализа басне из аспеката постављеног ликовног проблема. Истицање циља часа: Хајде сада да нацртате део из ове басне који вам се највише свидео. Неком је можда било смешно када је пчела упала у воду, па би то нацртао. Неком можда чак када је ловац био испод дрвета и хтео да убије веверицу која је била на грани. Можете да нацртате и пчелу на руци или на носу ловца, када је слетела да би спасила своју пријатељицу.			
Самосталан рад ученика на реализацији теме. Праћење, констатовање, саветовање, стимулисање ученика кроз индивидуални разговор. Извршавање коректура у три наврата. У току обиласка следе додатна објашњења, савети, указивање на елементарне пропусте и исправљање грешака. Одабирање адекватних ликовних радова ученика за естетску процену.			
Колективна анализа, дискусија и естетско процењивање радова према степену оствареног ликовног проблема, оригиналности, естетских квалитета и техничке умешности. Заједнички одабир најбољих радова. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли су приказани задати односи? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада?			
Корелација: српски језик			
Литература:			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 17.	Наставна јединица: Временски и просторни низови (цртани филм и стрип); Цртани филм; Слободна тема		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по свом избору	
Циљеви и задаци часа: стицање знања о уметности стрипа и анимираног филма; разликовање уметничких и забавних садржаја; развијање и вежбање дивергентног мишљења.			
Ликовни проблем: покретне линије, боје и облици			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ДМ, АП, РЗ		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: О
Наставна средства: лопте, табла, креде у боји			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА Разговор о кретању и заједничко представљање покрета у простору (експеримент са две лопте: једна је статична, а друга се благо котрља по столу). Разговор о уоченом: Шта се дешава када се неко тело креће? (кретањем се мења положај). Ученици на табли бележе низањем знакова у различитим бојама кретање лопти, затим кретање ученика по учионици (споро – брзо, право – са скретањем) и одскакивање пинг-понг лоптице. Демонстрација има за циљ да укаже на етапе кретања. Закључивање: Бележењем различитих врста кретања добили смо да су и боје, облици и линија у могућности да се крећу. Како смо бележили споро кретање? Знакови су близу, густо распоређени. Учитељ показује анимацију, цртежи на више листова који брзим листањем и смењивањем дају утисак динамичности покрета. Истицање циља часа: Замислимо да је папирна трака пут који треба да пређу линије и боје, а да сваки елемент има различите начине кретања. Ако желимо да представимо брзо кретање, распоред ће бити са великим размацама. Код представљања спорог кретања низаћемо линије и боје у густом распореду. Скакутаво кретање ћемо представити тако да опонаша подизање и спуштање, а нагло скретање кривудаом путањом. Учитељ у обиласку посматра и утврђује у којој мери су ученици добили импулсе за рад. Коректуре врши током целог радног дела часа. 1. коректура: Учитељ усмерава и указује на ликовни проблем, по потреби поново дефинише; 2. посредним путем настоји да отклони уочене недостатке и наводи ученике да сами увиде неправилности. Ликовни проблем продубљује према индивидуалним способностима ученика кроз диференцирану наставу; 3. Одржава и подстиче стваралачко расположење и додатним подстреком настоји да ученици дођу до слободнијих и маштовитијих решења. Верификација постигнућа ученика се врши према степену остварења ликовног проблема (који рад је успео да дочара разноврсна кретања?), маштовитости и техничкој умешности. Завршна анализа треба да омогући ученицима да сами доносе суд о оствареним резултатима, што се постиже тако што ученици се окупе испред табле и износе мишљење о одабраним радовима, као што и анализирају приказане покрете и кретање.			
Корелација: свет око нас, математика			
Литература: http://www.youtube.com/watch?v=xW-emXxKf7E&feature=related			

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 18.	Наставна јединица: Временски и просторни низови (цртани филм и стрип); Цртани филм; „Слике које се покрећу”, „Дрво се њише на ветру”, „Птица у кавезу – кавез без птице”		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по свом избору	
Циљеви и задаци часа: стицање знања о цртаном филму; развијање критичког односа према цртаном филму; развијање спонтаности у тражењу идеја, флуентности; развијање осетљивости за покрет, динамику и просторни распоред; омогућавање стваралачког изражавања ученика.			
Ликовни проблем: покрет, слике у низу			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, ИС, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: илустрације, папирне траке, ликовни прибор			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
Разговор о цртаним филмовима (Често се деци нуде цртани филмови у којима има много садржаја непримерених за њихов узраст, и нису у функцији правилног развоја, па је корисније водити разговоре са децом о садржајима цртаног филма, уз елементарно објашњавање техника цртања.) Приказивање цртаног филма „Том и Џери” и разговор о цртаном филму. Приказивање више покрета у низу. Ученици излазе пред таблу и постављају се у неколико различитих положаја, који представљају слику у виду низа покрета. (Играћемо игру „Покажи покрет”, за коју ће ми бити потребна 3 добровољца. Сваки ученик ће заузети покрет по договору, стаће један иза другог, поређани у низу, а остали ученици ће описивати шта виде. Ученици излазе пред таблу и постављају се у неколико различитих положаја, који представљају слику у виду низа покрета.) Ученици добијају траку са већ исцртаним пољима као на филмској траци. Истицање циља часа и објашњење задатака: Ваш данашњи задатак је да осмислите и направите свој цртани филм. Ваш задатак ће бити да на трци нацртате неколико слика у низу које ће представљати један део из цртаног филма. Показивање примера дечјих радова из ранијих година, да би ученици схватили задатак и добили свеже идеје.			
Праћење, констатовање, саветовање, стимулисање ученика кроз индивидуални разговор Извршавање коректура у три наврата Учитељ при обиласку даје потребне савете и објашњења. Сваком ученику указује на евентуалне елементарне пропусте и подстиче га на самостално исправљање тих грешака Одабирање адекватних ликовних радова ученика за естетску процену. Заједнички одабир најбољих радова и њихово излагање.			
Колективна анализа, дискусија и естетско процењивање радова према степену оствареног ликовног проблема, оригиналности, естетских квалитета и техничке умешности. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли је ученик успео приказати покрет? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада? Како би ти исправио пропусте?			
Корелација:			
Литература: Уџбеник, http://sh.wikipedia.org/wiki/Crtani_film , http://www.youtube.com/watch?v=g5HAtN6rPzg&feature=related			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 19.	Наставна јединица: Временски и просторни низови (цртани филм и стрип); Стрип	
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: дрвене боје или фломастери
Циљеви и задаци часа: упознавање ученика са појмом стрипа и основним карактеристикама стрипа; развијање тачности и прецизности у раду код ученика; подстицање и развијање смисла за креативност код ученика; развијање моторичке способности ученика.		
Ликовни проблем: слике (прича) у низу		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: РЗ, ДМ, РТ, РП	Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: дрвене боје или фломастери		
Избор уметничких дела:		

ТОК ЧАСА

Уводни разговор о стриповима, основним елементима (ликовни и динамички текст), стриповном писму (облачићи), омиљеним јунацима стрипова.
Фаза игре има за циљ да ученици схвате појам слике (прича) у низу.

У палати једног усамљеног принца... ученици осмишљавају причу и дијалоге ликова. Објашњавање етапе израде стрипа и истицање циља часа: „Хајде буди сад и ти цртач стрипа. У датим квадратима можеш стрипом приказати неки догађај или радњу. Сам изабери да ли ће твој стрип садржати (низ цртежа са текстом или низ слика са текстом; само низ цртежа или само низ слика)”. Добро размисли шта ћеш нацртати (насликати) на првој слици, другој, трећој, четвртој.

Ученици самостално раде на реализацији теме. Учитељ прати, подстиче, саветује и стимулише ученике кроз индивидуални разговор. У току обиласка даје додатна објашњења, савете, указује на елементарне пропусте и исправљање грешака.

Колективна анализа, дискусија и естетско процењивање радова према степену оствареног ликовног проблема, оригиналности, естетских квалитета и техничкој спретности. Да ли су слике повезане у смисленом реду? Да ли су ликови оригинални или су прецртани? Учитељ даје сугестије у виду савета и упутстава за превазилажење евентуалних грешака у будућим ликовним радовима.

Корелација:

Литература: <http://www.scribd.com/doc/31397960/Strip>

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

ПРИЛОГ

Мала школа стрипа

ИЗБОР ТЕМЕ (ПРИЧЕ) 	Треба одредити: ГЛАВНЕ ЛИКОВЕ (фигура у разним позама, одећа, и сл.) ГЛАВНЕ МОМЕНТЕ РАДЊЕ
ПРИКУПЉАЊЕ МАТЕРИЈАЛА 	ЕМОЦИЈЕ ЛИКОВА
СКИЦА РАДЊЕ 	ПОЈЕДИНЕ СЦЕНЕ (треба нацртати разне амбијенте где се дешава радња)
РАШЧЛАЊЕЊЕ ПРИЧЕ НА ПОЈЕДИНЕ СЦЕНЕ И СЛИКЕ ОБАВЕЗНО ТРЕБА ОДРЕДИТИ НАЈВАЖНИЈЕ САДРЖАЈЕ ПОЈЕДИНИХ СЛИКА И ЊИХОВЕ ОКВИРЕ ПОЈЕДИНАЧНО ИСПЛАНИРАМО ИЗГЛЕД СВИХ СЛИКА, ОБЛАЧИЋЕ ИСПЛАНИРАМО ИЗГЛЕД ПОЈЕДИНИХ СТРАНА – ТАБЛИ (величина појединих слика, и сл.) ОЛОВКОМ НАЦРТАМО ЛИКОВЕ, ОБЛАЧИЋЕ, ИТД. ФЛОМАСТЕРОМ, ТУШЕМ, У ТЕХНИЦИ АКВАРЕЛА, И СЛ. НАЦРТАМО (НАСЛИКАМО) НАШ СТРИП	

Редни број: 20.	Наставна јединица: Временски и просторни низови (цртани филм и стрип); Вежбе		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по свом избору	
Циљеви и задаци часа: развијање критичког односа према цртаном филму и стрипу; развијање способности разликовања стрипа од цртаног филма; развијање спонтаности у тражењу идеја, флуентности; развијање способности креативног процеса и развоја цртања ликова до коначног нацрта помоћу олује идеја.			
Ликовни проблем: покрет, слике у низу			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, РТ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: В
Наставна средства: прибор за рад, карикатуре, примери стрипова			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
Пошто смо прошли час већ цртали (сликали) свој стрип, да се подсетимо: Шта је стрип? Како се може неки догађај препричати помоћу стрипа? Где се пишу дијалози ликова? Које су сличности и разлике између карикатуре и стрипа? Која је разлика између стрипа и цртаног филма? Мотивација за тему: Учитељ чита једну (басну, бајку). Анализа басне. Који ликови су описани? Како они изгледају? Опишите место где се одвија радња. Покушајмо сад да причу рашчланимо на неколико призора/слика. Шта би ти нацртао на првој слици, другој, трећој...? Деца активно описују појединачне слике, а учитељ их подстиче да опишу и неопходне детаље како би се прича у потпуности разумела. Истицање циља часа: Ваш данашњи задатак је да осмислите и нацртате (насликате) причу. Поделите свој лист на четири поља. Добро размислите шта ћете нацртати у прво, друго, треће и четврто поље. Како изгледају ликови? (Како су обучени? и сл.). У случају да ће стрип реализовати у сликарској техници, учитељ објашњава важност избора боја, њихово усклађивање да би добили складну композицију. Облике компонујете у сваком пољу (слици) посебно. Дијалоге пишете у облачиће.			
Ученици раде индивидуално свој стрип. На самом почетку рада учитељ проверава да ли су сви ученици почели са радом и да ли је свима јасно шта треба да раде. Саветује ученике о отклањању грешака (незадовољавајућа композиција појединих поља; мали ликови; распоред ликова; непотребни детаљи који отежавају „читање” стрипа). Сваком ученику прилази и кроз разговор покушава да га мотивише за што успешнију реализацију задатка.			
У овом делу часа естетски процењујемо радове полазећи од постављеног ликовног проблема. Код одабраних радова гледамо креативност, техничку умешност и оригиналност. Шта је био данашњи задатак? Да ли су га сви испунили? Да ли су слике повезане у смисленом низу? Да ли се може разумети испричана прича? Све ученике похваљујем јер су уложили свој труд, залагање и вољу за извршење датог задатка.			
Корелација: српски језик			
Литература: http://www.scribd.com/doc/31397960/Strip			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 21.	Наставна јединица: Светло и сенка; Углови осветљавања „Стварамо сенке”		
Ликовни медијум: комбиновани (перформанс)		Техника: /	
Циљеви и задаци часа: уочавање и схватање односа светла и сенке; опажање облика сенке и промене које настају код сенке зависно од удаљености и положаја светлосног извора; схватање променљивости облика и величине сенке зависно од угла и даљине осветљења; развијање креативности и дивергентног мишљења.			
Ликовни проблем: светло и сенка, угао осветљавања			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ЛС, РТ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: Уџбеник, батеријска лампа, пројектор, платно, различити предмети, фолије			
Избор уметничких дела: Рембрант, Де Кирико			
ТОК ЧАСА Рад са уџбеником. Вежбе које се описују у уџбенику испробавају осветљавајући батеријском лампом неки предмет из различитих углова. Затим покушавају помоћу руке да направе сенку животиње према упутствима. Читамо басну о псу и сенци. <u>Пас и његова сенка</u> Пас, носећи парче меса, пролазећи покрај једне реке, опази у реци сенку своју и помисли да је то други пас с месом. Учини му се онај комад много већи, залети се да га уграби, испусти свој комад, те га однесе вода, пак остане чудећи се како у један мах оба комада пропадоше. Деца коментаришу текст. Учитељ прича о томе како предмети у учионици бацају сенку у зависности од тога кад их посматрамо, ујутру или после подне. Подстиче их на то да и убудуће обрате пажњу каква је сенка предмета. Уочавање законитости променљивости сенке у зависности од угла осветљавања, јачине светла и слично. Анализа уметничких дела. Где је уметник замислио да је светлосни извор? Ученици показују место извора светлости. Игра са сенкама: У учионици се поставља платно које је осветљено сијалицом отпозади. Игра са сенкама може да послужи, на пример, за погађање занимања, али и за импровизовани играказ. Понављање шта су на часу научили. Сенка настаје на супротној страни од извора светлости.			
Корелација: свет око нас			
Литература: Уџбеник, http://www.scribd.com/doc/31691035/Svetlo-i-senka			

Уводни
Главни
Завршни

Уводни

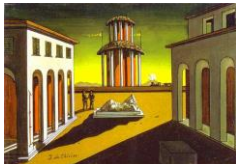
Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 22.	Наставна јединица: Светло и сенка; Даљина и близина светлосног извора „Сенке нам причају”		
Ликовни медијум: цртање		Техника: оловка	
Циљеви и задаци часа: уочавање и схватање односа светла и сенке; опажање облика сенке и промене које настају код сенке зависно од удаљености и положаја светлосног извора; схватање променљивости облика и величине сенке зависно од угла и даљине осветљења; развијање креативности и дивергентног мишљења.			
Ликовни проблем: светло и сенка			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: апликација, табла			
Избор уметничких дела: Каравађо, Рембрант, Де Кирико			
ТОК ЧАСА			
Уводни разговор о изворима светлости, о сенци. Ученици набрајају изворе светлости. Учитељ прича о томе како предмети у учионици бацају сенку у зависности од тога кад их посматрамо, ујутру или после подне. Подстиче их на то да и убудуће обратe пажњу каква је сенка предмета. Уочавање законитости променљивости сенке у зависности од угла осветљавања, јачине светла и слично. Анализа уметничких дела. Где је уметник замислио да је светлосни извор? Ученици показују место извора светлости. Истицање циља часа: Данас ћете цртати оловком. Ваш задатак је да нацртате један предмет или лик. Можете нацртати оловку, перницу на столу или своју мачку, пса, папагаја. Посебни задатак је да нацртате и сенку вашег мотива. Не заборавите шта смо учили о сенкама и њиховом изгледу. Површину сенке испуните оловком без детаља.			
План табле: СВЕТЛО И СЕНКА ИЗВОРИ СВЕТЛОСТИ СЕНКА ДЕЧЈИ РАДОВИ			
Самосталан рад ученика. Учитељ их обилази и даје по потреби додатна објашњења. Посматра и утврђује у којој мери су ученици добили импулсе за рад. Коректура траје током целог радног дела и има три карактеристичне целине. 1. Уколико није схваћен ликовни проблем, учитељ га поново дефинише. Нејасноће отклања кроз индивидуалан разговор; 2. Продубљује ликовни проблем и према способностима ученика спроводи диференцирану наставу; одржава и подстиче децје одушевљење за рад кроз додатни подстрек и охрабривање ученика да даље истражују нове могућности израза.			
Колективна анализа колико су успешно и маштовито решили задатак.			
Корелација: српски језик, свет око нас			
Литература: Уџбеник, http://www.scribd.com/doc/31691035/Svetlo-i-senka			

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

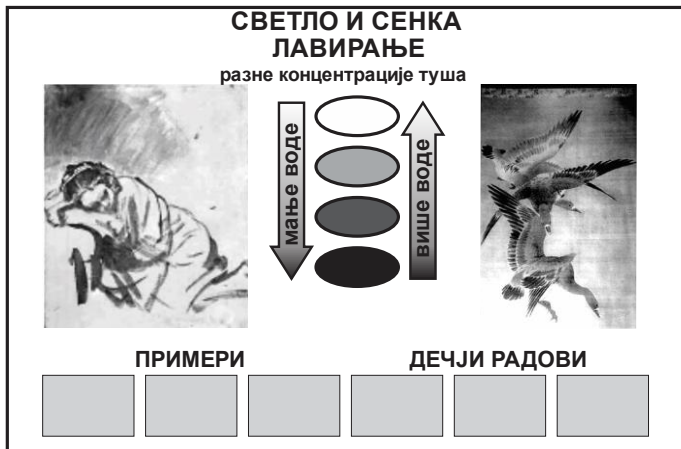
Редни број: 23.	Наставна јединица: Светло и сенка; „Позориште сенки”		
Ликовни медијум: цртање		Техника: туш и четка	
Циљеви и задаци часа: уочавање и схватање односа светла и сенке; развијање креативности, интелектуалних и чулних способности; навикавање на стрпљивост и упорност у раду.			
Ликовни проблем: облик, силуета, однос сенке и светлости			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, РТ, ДМ, РП		Облици рада: ФР, ИН, ГР	Тип часа: О
Наставна средства: туш, четка, картон, штапић			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
Да ли сте чули за позориште сенки? Ми ћемо се данас бавити позориштем сенки. Оно је настало на Далеком и Блиском Истоку. У Европу је стигло у 18. веку. У позоришту сенки су приказиване бајке. Пројекција анимираног филма са сенкама. Анализа виђеног закључивањем: Шта представља сенку? Да ли се виде детаљи облика на силуети? Мотивациони садржај прича или бајки са претходних часова српског језика. Ученике делимо у неколико група по афинитетима и ликовним способностима (диференцирана настава). Свака група ради један лик из приче. Цртају црном темпером. Затим исеку лик по контурама и лепе држаче од сламчица, прутућа и сл. Учитељ показује најједноставнији пример позоришта сенки које могу направити ученици за потребе свог позоришта сенки. Истицање циља часа: Сад ћемо ми правити своје лутке за позориште сенки. Прво треба да скицирате ваш лик на картоне које сте добили. Пазите да ваши ликови буду довољно крупни. Обратите пажњу да цртате само сенку ликова, без икаквих детаља. Затим ћете црном темпером обојити ликове и залепити штапић којим се може лутка померати.			
Групни рад ученика. Учитељ их обилази и даје по потреби додатна објашњења. Посматра и утврђује у којој мери су ученици добили импулсе за рад, колико су успеле групе да се договоре о задацима за појединце. Коректура траје током целог радног дела и има три карактеристичне целине. Учитељ охрабрује ученике за истраживање нових могућности и продубљивање ликовног проблема.			
У завршном делу часа групе ученика изводе малу импровизовану представу. У завршној дискусији анализирају се резултати и све групе се похваљују за успешну реализацију своје „представе”.			
Корелација: српски језик			
Литература: http://www.youtube.com/watch?v=ANC75qPheR8 http://www.youtube.com/watch?v=Z0EO8rhCHhw&feature=related , http://www.youtube.com/watch?v=KsfyrB9DE9s&feature=related , http://www.youtube.com/watch?v=W895SASJyk&feature=related			

Уводни
Главни
Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 24.	Наставна јединица: Светло и сенка; Светло – тамно „Лептир, цвет или риба”		
Ликовни медијум: цртање		Техника: лавирани туш	
Циљеви и задаци часа: усвајање знања о изражајним могућностима светло – тамно, нијансе, тонски цртеж; омогућити ученицима да осете радост при експериментисању са материјалима; развијање смисла за индивидуални ликовни израз.			
Ликовни проблем: светло и сенка, нијансе, тонски цртеж			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, АП, ИС, РП		Облици рада: ФР, ИН, КМ	Тип часа: В
Наставна средства: туш, перо, четка, примери дечјих радова			
Избор уметничких дела: Рембрант, М. Поповић, Марујама			
ТОК ЧАСА			
Рад са уџбеником: Анализа уметничких дела и усвајање знања светло – тамно, нијансе, тонски цртеж. Ученици анализирају репродукције на табли. Које су сличности на ова два цртежа? Које су разлике? Покажи која је најтамнија нијанса. Колико нијанси има на левом цртежу? Колико нијанси има на десном цртежу? Учитељ објашњава технику лавираног туша и показује радове ученика ранијих генерација. Ученици уз инструкције у четири посудице праве нијансе туша додавањем воде. Истицање циља часа: Прво пером нацртај свој цртеж. Затим водом овлажи папир и светлијим, односно тамнијим нијансама обој цртеж. Рад започињи увек светлим нијансама! За цртање користи мекане четке. Погодне теме су: лептир, цвет или риба. План табле: СВЕТЛО И СЕНКА ЛАВИРАЊЕ разне концентрације туша ПРИМЕРИ ДЕЧЈИ РАДОВИ			
Ученици индивидуално реализацију задатак. На самом почетку рада учитељ проверава да ли су сви ученици почели са радом и да ли је свима јасан постављени задатак. У коректурама настоји да исправи уочене грешке: ученик црта мале облике, користи тамне нијансе, не користи више нијанси, и сл. Даје савете како да исперу сувише тамне делове цртежа. Сваком ученику прилази и кроз разговор покушава да га мотивише да пружи свој максимум.			
Понављање: Коју технику смо данас упознали? Које су карактеристике технике лавираног туша? Колективна анализа остварености ликовног проблема. Упоредите радове, по чему се разликују? По чему су слични? На ком раду је приказан интересантан мотив? Који рад има највише нијанси?			
Корелација: свет око нас			
Литература: Уџбеник, http://www.scribd.com/doc/31691035/Svetlo-i-senka , http://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D1%83%D1%88			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 25.	Наставна јединица: Тактилност; Тактилни опажај, „Поштарева торба”		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: фротаж	
Циљеви и задаци часа: развијање способности да путем додир ученици распознају разлику у материјалима (глатко – хрпаво); подстицање развоја сензорне, односно чулне осетљивости; оспособљавање ученика да сами доносе закључке; развијање креативности кроз игру и експериментисање са материјалима; омогућити ученицима да осете радост при стваралачком раду; развијање смисла за индивидуални ликовни израз.			
Ликовни проблем: тактилност, текстура			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ЛС, ИС, РЗ		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: предмети које по процени учитеља деца могу тактилно препознати. Фротаж – хрпаве тканине, чипка, кора дрвета, оловке у боји, воштани пастел			
Избор уметничких дела: Макс Ернст			
ТОК ЧАСА			
Мотивациони разговор о чулима. Реците: помоћу чега ви распознајете различите укусе, мирисе...? Ко би могао да ми наброји која чула зна? Како се назива чуло вида? Како се назива чуло мириса? А помоћу чега распознајемо укусе? Чуло слуха је? Ученици отварају уџбеник и прочитају причу о поштаревој торби. У циљу мотивисања ученика играју игру ОПАЖАЊЕ ДОДИРОМ. Ученици стављајући руку у торбу покушавају чулом додиром открити каква је површина предмета и који је то предмет. Учитељ кратко говори о глатким/хрпавим површинама материјала. Пита ученике: Шта је глатко? Шта је хрпаво? Објашњава технику фротража и приказује неколико примера уметничких репродукција. Након пројекције анализа опаженог и објашњење поступка рада. Истицање циља часа.			
Индивидуални рад ученика на реализацији теме. Праћење, подстицање, саветовање и стимулисање ученика кроз индивидуални разговор. Указивање и исправљање могућих грешака. Надгледа ученике и утврђује да ли је неки од њих изгубио мотивацију или вољу за рад. Такве ученике наводи на рад, мотивишући их речима и нудећи им нове могућности за исказивање њихове маште. Одабирање ликовних радова који су адекватни за естетску процену.			
У овом делу часа естетски процењујемо радове полазећи од постављеног ликовног проблема. Бирамо неколико радова ученика који су имали најуспешнија решења за постављени ликовни проблем, али и оне који нису успели да заврше своје радове. Понављање нових појмова. Текстура је ликовни елеменат који даје информацију о површини предмета. Може бити хрпава и глатка. Фротаж је ликовна техника која се изводи повлачењем оловке преко папира постављеног на хрпаву подлогу.			
Корелација: свет око нас			
Литература: http://www.scribd.com/doc/89232820/Tekstura-u-umetnosti			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 26.	Наставна јединица: Тактилност; Вежбе, „По слободном избору”		
Ликовни медијум: цртање		Техника: по избору – оловка, фломастер	
Циљеви и задаци часа: стицање знања о текстури, цртачкој текстури; оспособљавање ученика да представе храпавост површина помоћу скупљених/распршених линија; развијање способности за успостављање стратегија за решавање ликовног проблема; развијање ликовне писмености (опажање, упознавање техника, стваралачко мишљење).			
Ликовни проблем: опажање додиром			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ИС, ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: В
Наставна средства: природни и вештачки материјали, оловка, фломастер			
Избор уметничких дела: цртежи А. Дирер, Ван Гог, Рембрант, Енгр			
ТОК ЧАСА			
Сваки ученик добија велику фото-копирану укрштеницу (А4 формат). Ученици треба свако поље да украсе различито. Учитељ им објашњава да могу користити разноврсне линије различитих густина. Објашњава појмове скупљено/распршено. Подсећање ученика на задатке и искуства са претходног часа. Разговор о текстури уз презентацију примера. Посебна пажња се посвећује цртачкој текстури: помоћу ког ликовног елемента се дочарава текстура? Како је уметник приказао траву, кору дрвета и сл.? Какве су линије (акценат се ставља на скупљено – распршено)? Истицање циља часа: Свако ће нацртати један храпави материјал на пола листа из блока. Можете нацртати по слободном избору косу, траву, сунцокрет, клип кукуруза, камење, шљунак, кору дрвета, кожу слона, крокодила и сл. У раду користите разноврсне скупљене/распршене линије да бисте што верније приказали одабрани материјал.			
Самосталан рад ученика. Учитељ их посматра и утврђује у којој мери су ученици добили импулсе за рад. По потреби даје додатна објашњења. Подстиче их да комбинују и варирају скупљене/распршене линије. Утврђује да ли је неки од њих изгубио мотивацију или вољу за рад. Такве ученике мотивише речима и подстиче да испоље свој стваралачки максимум. Пред крај радног дела сви радови ученика се укомпонују у једну заједничку циновску укрштеницу.			
У завршном делу часа „Игра погађања”. Који материјал је представљен на овом раду? (након одговора ученика, мали аутор потврђује позитиван одговор). Помоћу којих комбинација линија је успео ученик да дочара (ту и ту) текстуру? Који рад је најуспешније дочарао текстуру?			
Корелација: свет око нас			
Литература: http://www.scribd.com/doc/89232820/Tekstura-u-umetnosti			

Уводни	
Главни	
Завршни	

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 27.	Наставна јединица: Тактилност; Вајарска текстура, „Композиција облика”										
Ликовни медијум: вајање		Техника: глинамол или тесто									
Циљеви и задаци часа: стицање знања о текстури, вајарској текстури; оспособљавање ученика да представе текстуру у вајарском раду; вежбање дивергентног мишљења.											
Ликовни проблем: облик, храпаво – глатко, вајарска текстура											
Стандарди постигнућа:											
Наставне методе: РЗ, ИС, ДМ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О								
Наставна средства: репродукције, видео-бим, глина, алати за моделовање (штапићи и сл.)											
Избор уметничких дела: Милоска Венера, И. Мештровић, Р. Стијовић, Т. Росандић, Х. Арп, К. Бранкузи											
ТОК ЧАСА											
Понављање о текстури. Ученици описују своја искуства, како су цртали текстуру, којом врстом линија су успели дочарати замишљену текстуру. Разговор се усмерава на површину и изводи се закључак да је површина спољашњи изглед неког тела. Деца стану пред прозор и посматрају приказ. Која површина је најхрапавија? Учитељ објашњава да и вајари користе текстуру у свом изразу. Презентација вајарских дела и разговор о површинама које су уочили. Неке површине су финије, а неке грубље обрађене. Мотивација: Ученици посматрају фотографије животиња и описују њихову површину. Неке су глатке, неке бодљикаве, неке длакаве и сл. Истицање циља часа: Ваш данашњи задатак је да од глиنامола (теста) обликујете једну животињу са фотографије. Посебну пажњу посветите обради и представљању површине те животиње. План табле: ВАЈАРСКА ТЕКСТУРА ГРУПНИ РАД СА ПРЕТХОДНОГ ЧАСА ФОТОГРАФИЈЕ ЖИВОТИЊА <table><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> 											
Учитељ помаже ученицима у техничком смислу да реализују ликовни проблем.											
Анализа остварености ликовног проблема. Чији рад је најуспешније представио површину (текстуру) животиње? Одаберите два најбоља рада и опишите разлике између површина. Опишите један рад без показивања. Процењивање успешности радова протиче у толерантном разговору и доприноси изграђивању естетских критеријума и мотивације за даљи стваралачки рад.											
Корелација: свет око нас											
Литература: Уџбеник											

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 28.	Наставна јединица: Тактилност; Вежбе; „Тачка до тачке”		
Ликовни медијум: сликање		Техника: фломастери	
Циљеви и задаци часа: развијање способности за успостављање стратегија за решавање ликовног проблема; увођење ученика у нова искуства.			
Ликовни проблем: тактилност, текстура			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ИС, ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: В
Наставна средства: апликација, прибор за рад			
Избор уметничких дела: Жорж Сера			
ТОК ЧАСА			
Учитељ помоћу уџбеника и додатним објашњавањем уводи ученике у нови начин сликања. Разговара са њима о томе како је Жорж Сера уместо мешања боје сликао тачкама у различитим бојама. Низање разнобојних тачака посматрачи виде као да их је уметник помешао. Анализа слике и детаља слике. Да би се ученици уверили да се не ради о варци, изводи се експеримент. Експеримент ће уједно и послужити као мотивација за ликовни рад. Ученици добијају наставни листић са исцртаним квадратима. Први квадрат треба да обоје тачкицама у две различите љубичасте боје. Други квадрат треба да обоје помешаним тачкицама црвене и жуте боје, а трећи квадрат плавим и зеленим тачкицама. Остале квадрате ученици боје по сопственом избору (на пример могу једном бојом истачкати почетно слово свог имена, а другим бојама позадину). Анализа добијених резултата. Да ли вам се видео овај начин сликања? Какву боју смо „измешали” помоћу црвених и жутих тачкица? Какву боју смо измешали помоћу плаве и зелене? Истицање циља часа: Сликајући као Сера можемо добити необичне обојене површине. Одаберите мотив за сликање. Можете насликати шуму из бајке, змајеве, цвеће у башти, али и таласање линија. Сликате ређајући различите боје једну до друге.			
Самостални рад ученика на реализацији теме. Ученици осмишљавају свој мотив. Учитељ им помаже у техничком смислу. Прати рад ученика, одржава и стимулише стваралачку атмосферу, саветује ученика кроз индивидуални прилаз. Коректуре у три наврата, указивање на пропусте и подстицање на самостално исправљање пропуста. Учитељ у трећој коректури подстиче ученике да уложи додатни напор за што успешнију реализацију ликовног рада. Саветује их, примера ради, да сликају гушћим тачкама. Одабирање адекватних ликовних радова ученика за естетску процену.			
Анализа остварености ликовног проблема. Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Да ли су складно распоређени облици? Да ли су креативна решења? Чији рад је најуспешнији? Како је ученик успео да оствари оптичко мешање боја? Опишите један рад без показивања. Шта је пропуштено приликом рада?			
Корелација:			
Литература: http://www.scribd.com/doc/89232820/Tekstura-u-umetnosti			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 29.	Наставна јединица: Изглед употребних предмета (дизајн); „Кутија за накит”		
Ликовни медијум: дизајн		Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: развијање способности препознавања и повезивања изгледа облика којима се свакодневно служимо с њиховом наменом; уочавање зависности облика и функције; развијање смисла за дизајнирање; омогућити ученику да осети задовољство при стваралачком раду; формирање ставова, развијање естетичких способности.			
Ликовни проблем: дизајн, облик, лепота и функција, пластични орнамент			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: пластична кутија, тесто, лепак, спреј у златној или сребрној боји.			
Избор уметничких дела: Б. Целини			
ТОК ЧАСА			
Разговарамо о предметима који нас окружују. Чему служи одређени предмет? Какав је изглед? Приказивање неколико слика помоћу презентације, како би ученици самостално дошли до сазнања шта је дизајн, на који начин се дизајнира. Игра меморије (ученици се поделе у 2-3 групе према месту седења). На табли се налазе по две сличице с мотивима предмета, једна је естетски дизајнирана, а друга није (столице, шоље, патике, гумица и сл.). Ученици отварају по два поља и покушавају да спаре сличице. Она група која погоди парове добија 1 бод. Када се отворе сва поља, учитељ усмерава разговор о изгледу предмета – зашто је леп и сл.? Истицање циља часа: Данас ћеш бити дизајнер и осмислићеш рељефни украс за кутију. Сви сте донели кутије од маргарина. На кутије послажите тесто стварајући лепе шаре. Када сте постали задовољни резултатом и лепо украсили, залепите тесто на кутију.			
Праћење, констатовање, саветовање, стимулисање ученика кроз индивидуални разговор Извршавање коректура у три наврата. Пред крај радног дела учитељ ће испрскати, односно обојити спрејем ученичке радове. Напомена: Најбоље то урадити ван учионице због штетних гасова, те их након сушења унети у учионицу.			
На крају часа на неколико спојених клупа се излажу децји радови. Шта смо данас научили? Шта је дизајн? Како се зове уметник који осмишљава изглед предмета за свакодневну употребу? Како смо направили наше кутије за накит? Грађењем, што значи додавањем теста и слагањем у складну целину. Деца самостално описују своје радове и анализирају радове друге деце. Чији је рад другачији од осталих? По чему се разликује? Анализа и разговор о конкретним употребним предметима и њиховом значају у животу човека. Процењивање успешности радова протиче у толерантном разговору и доприноси изграђивању естетских критеријума и мотивације за даљи стваралачки рад.			
Корелација:			
Литература: Уџбеник			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 30.	Наставна јединица: Изглед употребних предмета (дизајн); Правимо папир					
Ликовни медијум: дизајн		Техника: комбинована				
Циљеви и задаци часа: развијање креативних способности мотивисаних емоцијама и изражено моториком; стицање знања и вештина у обликовању и грађењу папиром.						
Ликовни проблем: волумен, маса, пластични орнамент						
Стандарди постигнућа:						
Наставне методе: УИ, РЗ, ДМ, КО		Облици рада: ФР, ИН		Тип часа: О		
Наставна средства: новински папир, лепак, итд.						
Избор уметничких дела:						
ТОК ЧАСА					Уводни	
Наставна јединица се реализује у оквиру пројекта „Рециклирај – мање отпада”. У оквиру пројекта ученици стичу знање о важности екологије, рециклаже и стичу свест о могућностима сопственог доприноса овој важној акцији. Претходног дана ученици су исецкали и уситнили новински папир и потопили у воду (опис поступка прављења папира у уџбенику). Уводни разговор о важности рециклирања, дискусија о сопственим искуствима. Учитељ објашњава како ће од припремљене смесе расквашеног папира направити папир. Ученици смесу сипају на мрежицу да се исцеди. У влажну масу могу додавати суво лишће, цветиће и направити декоративни папир. У део расквашене и мало оцеђене папирне масе додаје се лепак за тапете да би се направила смеша за вајање. Разговор о вајарским искуствима ученика. Понављање знања о изражајним елементима вајарства (испупчена/удубљена маса). Разговор о украсима и приказ примера. Истицање циља часа: Данас ћемо од рециклираног материјала створити вајарска дела. Папир маса се исто може обликовати као и глиномол или пластелин. Можемо обликовати лоптасте облике, али и градити сложеније облике додавањем материјала. Одабери мотив који ти се највише допада: пас, диносаурус, неко воће или маска. Када завршиш рад остави да се осуши. Након сушења се може обојити темперама.						Главни
Праћење, констатовање, саветовање, стимулисање ученика кроз индивидуални разговор. Учитељ обилази ученике. Посматра и утврђује у којој мери су ученици добили импулсе за рад и по потреби даје додатна објашњења. Извршавање коректура у три наврата.						
Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Које облике је користио ученик? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада? Понавља се и продубљује се свест о очувању природе и важности рециклирања.						
Корелација: свет око нас, ЧОС						
Литература: Уџбеник						

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 31.	Наставна јединица: Изглед употребних предмета (дизајн); Радост стварања – украсни папир		
Ликовни медијум: дизајн		Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: уочавање зависности облика и функције; оспособљавање ученика да помоћу своје креативности осмишљавају разне облике и развијање смисла за дизајнирање; омогућити ученицима да осете радост при експериментисању са материјалима; формирање ставова, развијање естетичких способности.			
Ликовни проблем: дизајн, естетска вредност и функционалност			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, ДМ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: В
Наставна средства: уљане боје, посуда за воду			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА У уводном разговору се дискутује о претходним искуствима деце. Понавља се и утврђује знање о дизајну, карактеристикама. Мотивациони разговор о поклонима, коме и шта поклањају деца, о паковању. Затим учитељ истиче циљ часа. Ученици се деле у четири групе, и објасни се поступак рада, тј. шта треба да раде: „Свака група ће добити лавор са водом, ставићемо мало витражне (или уљане) боје у воду и промешати лагано штапићима, након тога превући ћемо папир по површини воде и на њему ће остати боја, затим наш украсни папир стављамо на посебан сто и остављамо да се суши. Ово се мора радити пажљиво, заврнућете своје рукавиће изнад лактова, да се не бисте умазали.” Поред вербалног објашњења учитељ демонстрира поступак. Ученици почињу са радом. Главни део треба да протиче у креативној игри и експериментисању са материјалима. Учитељ помаже групама у техничком смислу и настоји да одржи деце одушевљење и емоционалну климу. Помаже ученицима да успешно реализују задатак. Сви радови су постављени на спојене столове. Анализа и разговор о конкретним употребним предметима и њиховом значају у животу човека. Ученици износе своје идеје о томе како ће употребити украсни папир. Води се разговор о томе који им се рад свиђа и зашто. На шта их подсећа случајно добијена шара и сл.?			
Корелација:			
Литература: Уџбеник, http://www.youtube.com/watch?v=vgDp5nOdonM&feature=related			

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 32.	Наставна јединица: Изглед употребних предмета (дизајн); Вежбе		
Ликовни медијум: цртање, сликање		Техника: по слободном избору	
Циљеви и задаци часа: развијање опажања боја, облика и функционалности дизајнираних облика предмета; развијање способности за опажање функционалности предмета за свакодневну употребу; подстицање на уочавање и проналажење различитих асоцијација и идеја; помоћи ученицима да упознају свет око себе и цене промене које настају људским радом.			
Ликовни проблем: естетско обликовање предмета, функционалност			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: РЗ, УИ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства: фотографије			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
На почетку часа дискусија о стеченом знању из области дизајна. Ученици ће посматрати и анализирати већи број предмета за свакодневну употребу који ће да послуже као подстицај за проналажење нових решења предмета који су прилагођени или нису прилагођени ученичком узрасту. Примери фотографија: одећа, аутомобил, стол, наочаре, торба, омот чоколаде и сл. Ко је направио предмете који су око нас? Јесу ли они природни? (Нису, човек их је направио!) А где се праве ови предмети? Да ли се вама допада како изгледају предмети које сада видите? Да ли би могли да буду лепши? А да ли је важно само да је нешто лепо? Какви треба да буду још предмети? (Такви да могу да се користе.) А да ли предмети могу бити и лепо и корисни? Да ли знате шта значи када кажемо да је неки предмет функционалан? Функционалан је онај предмет који обликом следи намену! Па тако би предмети од стакла требало да буду глатки, предмети и намештај од дрвета треба да буду природних боја, глатких великих површина. Пре него што се неки предмет направи, треба да се осмисли како ће он да изгледа. Ко смишља како ће предмет да изгледа? (Дизајнер.) А да ли можете ви да осмислите један предмет како ће изгледати? Можете одабрати било који предмет по вашој жели. То може бити перница или школска торба, или мајица, патике. Наговештавам им да тај дизајн може бити плод њихове маште, или жеља како да изгледа предмет који најчешће користе. Какве ће бити шаре на мајици? Како би вам изгледала столица на којој најчешће седате? Свеска у коју цртате...? Трудите се да ваше решење буде допадљиво, да што лепше изгледа. Исто тако обратите пажњу чему служи тај предмет. Ако правите нацрт за школску торбу, она треба да има места за свеске и уџбенике, али и за оловке и остали прибор који се могу лако наћи, без претурања торбе. Мајица треба да буде угодна за ношење. Самосталан рад ученика и реализација идеја по сопственој замисли ученика. Давање додатних објашњења, корекција грешака у раду. Дизајн је уметничко обликовање предмета за употребу. У свакодневном животу дизајн је присутан свуда око нас, а да често нисмо ни свесни тога. Данас дизајн делимо на графички дизајн (налепнице, плакати...), индустријски дизајн (машине, аутомобили, кућни апарати...) и текстилни дизајн (материјали и кројеви). Анализа завршених радова, посебно истицање функционалности и ликовног решења. Процењивање успешности радова протиче у толерантном разговору и доприноси изграђивању естетских критеријума и мотивације за даљи стваралачки рад. Научили смо: Дизајн је уметничко обликовање предмета за употребу. У свакодневном животу дизајн је присутан свуда око нас, а да често нисмо ни свесни. Дизајнирани предмети могу бити налепнице, плакат, машине, аутомобили, кућни апарати, текстилни материјали, одећа и кројеви.			
Корелација:			
Литература: http://sh.wikipedia.org/wiki/Dizajn			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 33.	Наставна јединица: Одређени предмет као подстицај за рад – перформанс; Акција, радња, реч, „Желим да стварам”		
Ликовни медијум: комбиновани		Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: упознавање и усвајање појмова и терминологије везане за драмску уметност; оспособљавање ученика да своје мисли и осећања изразе кроз покрет и изражајни говор; развијање способности уживљавања у драмску ситуацију; навикавање ученика на тимски рад.			
Ликовни проблем: сценска лутка, удубљена/испупчена маса			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ЛС, РТ, КО, РП		Облици рада: ФР, ИН, ГР (ТД)	Тип часа: О
Наставна средства: кромпир, виљушка, крпице, вуница, колаж, маказе, лутке			
Избор уметничких дела:			
ТОК ЧАСА			
Ова наставна јединица је део пројекта „Желим да стварам”. Ученици у тимском раду реализују један играказ. Тематика може да буде по договору. У корелацији са осталим наставним предметима напише се текст, вежба се дикција, покрет, интонација, глума, уживљавање у драмску ситуацију. Ученици у оквиру ликовне културе праве лутке за представу. Разговор о томе како изгледају поједини ликови, који су материјали потребни за израду лутака. Приказивање примера и анализа. Истицање циља часа: Код израде лутака будите оригинални. Свака лутка има свој карактер. Размислите: каквог је расположења? Како ћете дочарати то расположење? Помоћу којих облика, којих боја?			
Ученици су подељени у групе. Свака група ради једну лутку. Учитељ понавља упутства за рад из уводног дела и истиче циљ ове активности групи која није ни почела са радом. Адекватним индивидуалним приступом подстиче њихову креативност и помаже да спонтано импровизују. У стваралачкој атмосфери се договарају око звучних ефеката. Учитељ надгледа рад група, колико су појединци активни у извршавању задатака руководећи се тиме да групни рад омогућава социјализацију деце и обогаћивање сопственог искуства кроз размену са другима.			
Да ли су ученици одговорили на постављене задатке? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада? Након естетске анализе ученици изводе свој играказ.			
Корелација: српски језик, музичка култура, физичко васпитање, ЧОС			
Литература: Уџбеник, http://www.dramskimetod.com/2010/04/kreativne-lutkarske-igre-u-nastavi/			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 34.	Наставна јединица: Одређени предмет као подстицај за рад – перформанс; Забелешка, музичка вињета, „Распеване боје”, „Мали флаутиста”			
Ликовни медијум: сликање		Техника: по слободном избору		
Циљеви и задаци часа: развијање способности за успостављање стратегија за решавање ликовног проблема; увођење ученика у нова искуства; развијање креативности.				
Ликовни проблем: илустровање, композиција боја и облика				
Стандарди постигнућа:				
Наставне методе: ЛС, РТ, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О	
Наставна средства: ликовни прибор				
Избор уметничких дела: Мане, „свирач гарде”				
ТОК ЧАСА				
Уводни	Час се започиње игром асоцијација. Задатак ученика ће бити да кажу на шта их подсећају, односно асоцирају речи. Потрудите се да нађете што више појмова који се односе на задате речи. Па, да видимо овако... На шта вас асоцира реч: - МРЕЖА (одбојка, пецање, комарци) - ЛОПТА (фудбал, кошарка, спорт, округла) - ВОДА (пиће, купање, река, базен) - РАСПУСТ (лето, море, играње) - ПРАЗНИК (славље, Нова година, Ускрс) Након завршене игре ученици слушају музичку нумеру „Кинески плес” Чајковског. Следи разговор о музици и коментари: О чему говори ова музика? Каквог је расположења? Који инструмент је заступљен? Након музичке нумере учитељ укратко објашњава шта је то перформанс: Перформанс је једна форма акционе уметности настала шездесетих година 20. века. Перформанс се у уметности најчешће односи на догађај у којем једна група људи (перформер или перформери) изводе, тј. понашају се на одређени начин за другу групу људи — публику. Мотивација: Да ли неко од вас зна да свира неки инструмент? Које инструменте знате да свирате? Колико вас зна да свира флауту? Да ли неко може да изађе овде и да нам одсвира неку песмицу? Учитељ усмерава пажњу ученика да уоче детаље малог флаутисте. Како држи руку, распоређује прсте, како дува флауту и сл. Истицање циља часа: Данас ћемо насликати малог флаутисту. Наглашава да насликају лик у крупном плану да би се могли истаћи детаљи, као и то да темперама треба да раде гушће, без пуно воде.			
	Главни	На самом почетку рада учитељ проверава да ли су сви ученици почели са радом и да ли је свима јасно шта треба да раде. Посматра како ученици прилазе задатој теми и како извршавају постављене задатке. Исто тако посматра да ли су заинтересовани и мотивисани. У обиласку прилази ученицима који не успевају да правилно приступе решавању и индивидуалним разговором им настоји приближити проблем и охрабрује их у реализацији идеја.		
	Завршни	Одабирамо најлепше, најмаштовитије и најкреативније радове. У сарадњи са ученицима анализирамо неколико радова, и долазимо до закључка да ли је задатак испуњен. Да ли су ученици приказали карактеристичан покрет флаутисте? Да ли је лик насликан у крупном плану? Да ли су усклађене боје? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада?		
Корелација: музичка култура				
Литература:				

У одговарајућу колону уцртајте знак √ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођен је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 35.	Наставна јединица: Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем; „Спајамо старо, стварамо ново”	
Ликовни медијум: вајање (грађење облика)		Техника: комбинована
Циљеви и задаци часа: оспособљавање ученика да самостално, користећи старе, отпадне материјале направе нешто ново, интересантно и посебно; развијање смисла за комбиновање различитих материјала у компактну и складну целину; развијање маште и подстицање смисла за комбиновање и варирање и редефинисање; развијање код ученика тачности и прецизности у раду; развијање креативног мишљења.		
Ликовни проблем: спајање, везивање, преобликовање, редефинисање		
Стандарди постигнућа:		
Наставне методе: ДМ, АП, УИ	Облици рада: ФР, ТД	Тип часа: О
Наставна средства: картонске кутије, пет амбалажа, делови играчака, темпере, маказе, кутије, алуминијумска фолија, целофан, лепак, дугмад, шибице, сламчице, боје, колаж, креп трака...		
Избор уметничких дела: М. Дишамп, М. Реј		
ТОК ЧАСА Разговор о различитим предметима, као и о материјалу од кога су сачињени. Учитељ објашњава да различити отпадни материјали који су изгубили употребну вредност могу да добију нову намену и могу преобликовањем послужити и у уметничком изразу. Показивање слика са приказаним идејама шта се све може направити од отпадног материјала. Учитељ наглашава да спајањем дајемо ново значење тим предметима (редефинисање). Спајање различитих материјала се врши комбиновањем и варирањем истих и помоћу њих се граде нове композиције које могу имати уметничку вредност. Демонстрирање разних могућности спајања. Реализација једне идеје да би ученици схватили поступак рада. Ученици раде у пару или индивидуално решавају постављене задатке. У току њиховог рада учитељ посматра начин њиховог приступа, колико су заинтересовани и мотивисани. Прилази ученицима који су несигурни и не успевају да дођу до решења или не разумеју задатак. Учитељ се труди да подстакне машту и креативност ученика. Обилази их у неколико наврата и врши коректуре. 1. коректура: Помоћ ученицима уколико нису добили идеју, додатно осветљавање ликовног проблема и саветовање како да лакше реше проблем. 2. коректура: Учитељ уочава и указује на недостатке у раду и подстиче ученике да сами изнађу решење. 3. коректура: Подстицање ученика уколико су изгубили мотивацију и брзо се задовољили постигнутим резултатима. У својим индивидуалним контактима учитељ настоји да сваки ученик пружи свој максимум. У завршном делу вршимо естетску анализу дејих радова. Естетско процењивање се врши према степену остварености ликовног проблема, оригиналности, умешности и индивидуалним разликама. Бирамо неколико радова и ученици самостално анализирају добре али и лоше реализоване идеје, тј. слабости које примећујем на раду. Истичемо шта би све требало да се дода на рад, шта да се исправи и слично. Учитељ похваљује све ученике који су се трудили и успели да успешно реализују свој рад, а оне мање успешне охрабрује да ако се потруде могу бити бољи на следећим часовима. За најбоље радове правимо кутак у учионици.		
Корелација: свет око нас		
Литература: Уџбеник		

Уводни

Главни

Завршни

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:

Редни број: 36.	Наставна јединица: Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем; „Рељеф од жице”		
Ликовни медијум: комбиновани		Техника: комбинована	
Циљеви и задаци часа: развијање способности комуникације путем ликовног изражавања; развијање маште и подстицање смисла за комбиновање и варирање и рекомпоновање; вежбање способности дивергентног мишљења.			
Ликовни проблем: спајање, рекомпозиција			
Стандарди постигнућа:			
Наставне методе: ДМ, АП, РП		Облици рада: ФР, ИН	Тип часа: О
Наставна средства:			
Избор уметничких дела: А. Ђакомети			
ТОК ЧАСА			
Понављање о врстама линије. Ученици излазе пред таблу и цртају на таблу разноврсне линије. Објашњење да се спајањем линија и могу нацртати и разноврсни облици. Ученици се деле у три групе према месту седења. У креативној игри ученици осмишљавају облике. Победник је она група која осмисли најнеобичније или највише облика. Учитељ им објашњава да се линија може користити и у вајању. Показује примере линеарних скулптура. Дискусија о уоченим карактеристикама и о томе како би могли да изведу сличан рад. Учитељ објашњава да као што су цртали спајањем линија необичне облике на табли могу сличне облике створити савијањем мекане жице. Уз објашњење демонстрира поступак израде и истиче циљ часа.			
Ученици индивидуално осмишљавају облике, савијају жицу према својој замисли и спајају облике стварајући нове, необичне облике. Учитељ им помаже у техничком смислу, пресеца жицу на жељену дужину, саветује и труди се да подстакне машту и креативност ученика. Обилази их у неколико наврата и врши коректуре. 1. коректура: Помоћ ученицима уколико нису добили идеју, додатно осветљавање ликовног проблема и саветовање како да лакше реше проблем. 2. коректура: Учитељ уочава и указује на недостатке у раду и подстиче ученике да сами изнађу решење. 3. коректура: Подстицање ученика уколико су изгубили мотивацију и брзо се задовољили постигнутим резултатима. У својим индивидуалним контактима настоји да сваки ученик пружи свој максимум. Помаже ученицима да отисну своје радове, тј. да помоћу ваљка (флаше) направе рељефни отисак.			
Да ли су изложени радови одговорили на постављене задатке? Које облике је користио ученик? Да ли су створени необични облици? Да ли су креативна решења? Шта је пропуштено приликом рада? Како би ти преуредио ову композицију?			
Корелација:			
Литература: Уџбеник, http://www.denarend.com/linear-sculpture/index.htm			

У одговарајућу колону уцртајте знак ✓ процењујући степен присутности тврдње/показатеља.
(1– присутно у најмањој мери)

Показатељи	1	2	3	4
Време на часу је ефикасно искоришћено.				
Атмосфера за рад је подстицајна.				
Делови часа су повезани и структурирани.				
Наставник усмерава интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења (користи питања, идеје, коментаре ученика за рад на часу).				
Наставник проверава да ли су постигнути циљеви часа.				
Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.				
Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.				
Наставник похваљује напредак ученика.				
Ученици добијају потпуну и разумљиву повратну информацију о свом раду.				
Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.				
Наставник даје ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.				
Дисциплина на часу је успостављена и одржавана на прихватљив начин и у складу са договореним правилима.				
Постојећа наставна средства су функционално искоришћена.				
Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.				
Ученици стичу знања на часу.				
Наставник даје упутства и објашњења која су јасна ученицима.				
Наставник користи наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.				
Наставник поступно поставља све сложенија питања/задатке/захтеве.				
Наставник учи ученике како да користе различите начине/приступе за решавање задатака/проблема.				
Наставник учи ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим.				
Наставник учи ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.				
Наставник учи ученике како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.				
Наставник учи ученике да постављају себи циљеве у учењу.				
Захтеви наставника прилагођени су могућностима ученика.				
Темпо рада прилагођено је различитим потребама ученика.				
Наставни материјал је прилагођен индивидуалним карактеристикама ученика.				
Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.				
Ученици су заинтересовани за рад на часу.				
Ученици активно учествују у раду на часу.				
Ученици процењују тачност одговора/решења.				
Ученици умеју да образложе како су дошли до решења.				

Коментар наставника:
